

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Egy elvi kérdés.

Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset elleni biztosításáról szóló 1907: XIX. t.-c. végrehajtásánál több elvi jelentőségű kérdés merül fel.

Ilyen az is, kiterjesztendő-e a *betegség* esetére való biztosítási kötelezettség a hitközségek alkalmazottjaira? Másképp: Kell-e a hitközségeknek csekélyebb díjazású (évi 2400, napi 8 K.) alkalmazottait betegség esetére biztosítaniok?

Mindjárt itt megjegyezzük, hogy alkalmazottak alatt csak a rendes évi fizetéssel bíró és a hitközséget teljes munkajárattal szolgáló egyéneket kell érteni, a kiktől ez az alkalmazás magát az életkeresetet, a hivatást, a kizárólagos, vagy mindenesetre a főfoglalkozást alkotja. Ilyen például a kántor, a hol az csak kántori és nem egyúttal tanítói teendőket is végez; vagy a hol a kántor nem mint a hitközség alkalmazottja tölt be tanítói működési kört, hanem, mint magán ember. Ilyen azután a hitközségnek minden olyan tisztviselője, vagy szolgálója, a ki a hitközségi szolgálat, illetőleg alkalmaztatásból él.

Nem tekinthetők azonban a felvetett kérdésnél hitközségi alkalmazottaknak azok, a kik bizonyos egyházközségi munkakört,

csak mint nobile officiumot töltenek be, pl. hitközségi elnök, gondnok stb.; vagy a kik, ha némi javadalmazást kapnak is, mégis egyéb hivatásuk mellett csak mellékesen szolgálnak az egyházközségnek, pl. az egyházi, harangozó stb.

Most már a szoros értelemben vett alkalmazottakat tekintve, úgy véljük, hogy ezeknek betegség esetére való *kötelező* biztosítását magának a törvénynek szövegéből megállapítani nem lehet.

A törvény ugyanis részletesen felsorolja azokat, a kik a biztosítási kötelezettség körébe tartoznak, s bár a részletezésnél gyűjtő szókat is használ, mégis teljes képet nyújt a biztosítási kötelezettség terjedelméről. Az ipari és kereskedelmi foglalkozások különböző neveinek megnevezése után, a törvény a biztosítási kötelezettséget kiterjeszti azokra, a kik: közintézeteknél (iskolák, kórházak, könyvtárak), társulatoknál, egyletek és ipartestületeknél akár állandóan, akár ideiglenesen, kisegítőképpen, vagy átmenetileg olyan fizetéssel, vagy bérrel vannak alkalmazva, mely évenként 2400 K.-nál, illetőleg nappnkint 8 K.-nál nem több. (10. §. 13. és 16. pont.)

E szerint a törvény a tudományos és művészeti közintézeteket is bele vonta a munkásbiztosítási kötelezettség körébe;

úgyis, hogy az állami, községi és közalapítványi hivatalokban alkalmazottak is biztosítottassanak.

Hit- vagy egyházközségekről azonban a törvény egy szóval sem tesz említést. Jogászaink ennél fogva találgatásokra vannak utalva, s tényleg találkoznak köztük olyanok, a kik a hitközségeket az egyesület fogalma alá sorozzák s ebben a fogalom körben vélik a biztosítási kötelezettséget megállapíthatónak a hitközségek alkalmazottjaira nézve.

Tagadhatatlan, hogy a hit- és egyházközségek is természetes jellegűek, melyek fogva egyletek, vagy társulatok, melyek vallási célból létesültek, hogy mint önálló, jogi személyek sikeresebben mozgathassák elő közös érdekeiket. Törvényeink mindazonáltal a hitközségeket az egyletek és társulatokkal egy név alatt nem szokták összefoglalni. A mi közjogunkban, de magánjogi meghatározásainkban is, az *egylet* és a *társulat* az egyesülési alakulásnak különféle formáit jelenti, de az egyházközségi jogi alakulás kifejezésére nem szokott használni.

Magából a törvény szövegéből ennél fogva a hitközségeknek munkásbiztosítási kötelezettségét kideríteni nem lehet. Hátra van azonban a törvény *szelíme*, a mely

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Jurista Bogozí.

— Irta: **Hammel Jenő.** —

Hárman voltak: Bogozí, a fráter, kit Jókai vett lantjára és oly ragyogóan megénekelt; Bogozí, a nótárius, kit mindez ideig senki sem talált méltónak tolla hegyére tűzni és Bogozí, a jurista, kit a jelen krónika magasztal.

A nemzetes Bogozí familia utolsó ivadékai voltak. Ugy fordult a nemes magyar fejlődési kereké, hogy az unokáknak a régi harci iskola helyett, Werbőczy iskoláját kellett látogatniok. És jó volt ez így. Belátták a gyenge utódok, hogy a zajos diétákon karddal nem mennek semmire. Így került a Bogozí család utolsó leszármazóinak kezébe is a Tripartitum. De a paragrafusok nem igen férhettek meg egy tető alatt a harcias Bogozíakkal. Hiába, az ősi vonásokat az idő kemény foga sem tudja apróra rágni. A fráter Bogozí végre is az áldástalan pennához nyúlt. Forgatta, ügyesen forgatta, mint apái egykor a görbe kardot. Beleöregedett, meghalt — csak az emléke maradt meg. Alakja az igazi írnök mintaképe. Szeretik is az írnökök, talán meg is ünneplik minden évben, kiérdemelte a pennafor-

gató utókor halálját... A nótárius Bogozí már nem tudta annyira vinni a hírnévvel. A közismert Bugacz község nagyszű jegyzője volt, ki ügyesen dirigálta a község kormányrúdját. Bezzeg, ha ő nem lett volna, nem lennének ma a bugacziak bugacziak. Érdemeiket szerzett s még sem emeltek neki monumentumot a községben. Lakói tudniillik az antialkoholista újkor hívei, a tudós nótárius pedig — mondják — maga az alkohol volt. Meg is mérgezte magát vele. Mikor egyszer Baksí Ferke azt találta indítványozni a kupaktanács ülésén, hogy emeljenek neki szobrot, jól odaszólt neki a tiszt Gyurovai Gyurka:

— Ezt mán nem engedjük. Jól intézte dolgainkat, de megette a szeszi.

Általános helyesléssel találkozott Gyurovai Gyurka mondása. Azt is mondogatták a jó néni-kék, hogy azért pártolja Ferke a nyugosztalt nótáriust, mert maga is szereti a szeszit. De akárhogy is volt, Bogozí, a nótárius, nem érdemelt szobrot. Csak megcsufította volna a bugaczi nagyteret. A jámbor kupaktanács inkább Mária-szobrot emelt ott. Nótárius Bogozit pedig az Isten nyugosztalja és bocsássa meg bűneit... Így parentálták el volt hívei községi jegyzőkönyvükben.

Természetesen a harmadik Bogozí is jurista

lett. De tudja Isten, ő sem folytatta pályáját. Közös fátuma volt e három utolsó Bogozinak. Valami nagy bűnt követhettek el őseik, hogy így üldözte őket a sors.

Fráter Bogozí egyszer valami levelet kap keze ügyébe. Lemásolja, mint mindent, ami írva volt. Egy árva kukkot nem értett belőle. Mint rendesen. Innen van, hogy jurista Bogozí nem kapván választ, nyakába vette az országot.

A lakonikus levél pedig így hangzott:

„Car. m. Fr! (olv. Carissime mi Fráter!)
Vagy küldesz pecuniam, vagy elbujdosom.
Jur. Bogozí.“

Mint említém, e levél érintetlenül hagyta a jeles frátert. Ha meg is értette volna tartalmát, talán akkor sem válaszolt volna. Amikor pénzt kérnek, rendesen elbutul az ember. Ősi emberi vonás ez. Fráter Bogozí pedig maradi volt.

Jurista Bogozí három napig várt. Se pénz, se válasz. Földhöz vágta a Corpus Iurist, cigarettát sodort ujjai közt s elindult...

Nem jó jogász az, aki valamely kritikus pillanatban habozni kezd. Ha keresnie kell a paragrafusok között, inkább tegye félre a fegyvert. Egyszerre kell megtalálni a dolog nyitját.

— némelyek szerint — azt a meggyőződést kelti, hogy a törvény azokat az egyházközségi alkalmazottakat, a kik nem tartoznak a munkásbiztosítási törvény keretén kívül álló mezői munkásokhoz és mezőgazdasági cselédekhez, nem kívánta kihagyni a biztosításra kötelezettek sorából.

Ebben az értelemben szól hozzá a kérdéshez a Jogtudományi Közlönynek f. évi április 18-ik száma.

A törvény szelleméből tényleg logikusan lehet kihozni a szóban forgó kötelezettséget. Olvasva ugyanis a törvény szakaszait, kétségtelenné válik, hogy a törvény a biztosítás jótéteményében részesíteni akarta mindazokat, a kiknél a foglalkozás ideiglenes természete és a kereseti viszonyok a biztosítást szociális és közgazdasági szempontokból indokoltá teszik. Azért vétettek fel a biztosítás körébe egynémely nem ipari és kereskedelmi alkalmazottak, azért az állami, községi és közalapítványi hivatalok alkalmazottjai is.

Csak hogy minden rendelkezés, melyet a törvény kifejezetten nem foglal magában, hanem a mely csak okoskodás, jogi analogia útján deríthető ki a törvény szelleméből, csak úgy válhatik jogszabályvá, ha a törvény végrehajtása és alkalmazásával megbízott fórum, az illető rendelkezés jogi létezését és hatályát elvi természetű kijelentéssel megállapítja.

Erre van szükség a jelen esetben is. Az állami munkásbiztosítási hivatalnak a feladata megállapítani, hogy a hitközségek alkalmazottjai a törvényszerű biztosítási kötelezettség alá esnek. A míg ilyen megállapítás nem történik, addig az említett kötelezettséget nem lehet jogilag létezőnek tekinteni.

Elvi természetű kijelentés szükséges annak megállapításához is, vajjon a hitközségek feltétlenül kötelesek-e biztosítani alkalmazottjaikat, vagyis abban az esetben is, ha szabályaikban olyan ren-

delkezés volna, a mely az alkalmazottaknak a betegség ideje alatt az illetmény-szerű ellátást biztosítja?

Maga az élet vetette fel ezeket a kérdéseket, melyekre vonatkozólag a munkásbiztosító hivatal döntése elé érdeklődéssel nézünk.

Beszélő statisztika. Európa nagy nemzetei között egyedül a francia az, melynek népe nem szaporodik, hanem ijesztő mérvben fogy. Harminc-egyetven év előtt még 960,000 volt az átlagos évi születések száma, 1906-ban ez a szám 806,848-re szállott le. Tehát több mint másfél százezerrel kevesebb ember születik ma Franciaországban, mint a porosz-francia háború utáni időben. A születések száma 1906-ban csak 26,651-el haladja meg a halálozások számát, holott Németországban, Angliában és nálunk is körülbelül 1/2 milliót tesz ki a születési többlet. Ha ez az elnéptelenedési folyamat tovább tart, megfogja ázni Franciaország sirját. A fizikai degenerációt nyomon követi a szellemi felsőbbség térszűrése, mely mindenütt a tudományos, a gazdasági és politikai hegemonia leszorításának tüneteiben jelentkezik. Franciaország vezető uralmát az említett tereken Anglia és Németország hatalmasan túlszárnyalták. A francia nemzet, tudatára ébredve az őt környező veszedelemnek, Ligát alakított, melynek hivatása előmozdítani a népes családok érdekeit, azokat minden lehetséges erővel gyámolítani, számukra állami kedvezményeket biztosítani. — Hát tagadhatatlan, hogy ez a társadalmi gyámolítás is jót fog eredményezni, de egymagában még sem lesz képes orvosolni a bajt. A gyógyítást a társadalom gyökerénél, az egyes embernél kell kezdeni. A nagyvárosok roppant romlottsága, a szertelen abszint-élvezet, az örömben tobzódó élet, a valláserkölcsei életfelfogás hiánya, melyet óriásivá nevelt az állam által támogatott szabadgondolkodás: ezek az okok mélyezték meg az emberek szellemi és fizikai életét. A regenerációt az okok megszüntetésénél kell megindítani, ehhez azonban a nemzet tradícióin alapuló kormánypolitika szükséges, mely az erkölcsi erőket s ezek között a vallást megbecsüli s azt az állami élet szövetségesévé teszi.

Kivándorlás Nyitra megyéből.

Az amerikai zilált munkásviszonyokról nap-nap után érkező ijesztő hírek nem nagy hatással vannak vármegyénkben a kivándorlásra, s alig

érezhető, hogy csökkent volna a kivándorlók száma.

A beszerzett hivatalos adatok alapján Nyitra vármegye területéről utléveléssel a múlt évben 4974 egyén, a folyó év január—március első három hónapjában pedig 1988 egyén vándorolt ki. Ezen hivatalos adatok azonban nem nyújtják hű képét a kivándorlás mérvének, s feltevéseink alapján legalább is ugyan annyian vándoroltak ki utléveléssel, legtöbbnyire még sor alá kerülő állfűkötelesek és hajadon fiatal leányok személyében.

Bár vármegyénk egyes mostoha vidékeinek megélhetési viszonyai sok esetben indokoltá teszik a kivándorlást, mégis e tekintetben vármegyeszerte széleskörű visszaélések folynak, a melyek meggátolására nem mulaszthatjuk el felhívni az illetékes hatóságok figyelmét.

A legtöbb visszaélés a már Amerikát megjárt egyének, a kivándorlók amerikai tartózkodású rokonai, vagy ismerősei, s végre a számtalan kivándorlási cég wienni ügynökei követik el. Bár a belügyi kormány az utóbbi időben a határrendőrség felállításával megnehezítette az utléveléssel nélküli kivándorlást, ez mindazonáltal nem képez akadályt vármegyei kivándorlóinkra nézve, mert sor alá kerülő legények, fiatal leányok s mindazok, a kik utléveléssel nem nyerhetnek, több módját ejtik meg annak, hogy a hatóságokat, különösen pedig a határrendőrség éberségét kijátszák.

A leggyakoribb módokhoz tartozik az, hogy az amerikai rokonok és ismerősök százával küldik vissza a személyükre kiállított s még érvényes bíró utléveleket pósta útján, ezekből a kivándorlók könnyű szerrel kiválogatják a személyükre illőt, s vigan kelnek útra. Ez a visszaélés könnyen volna megakadályozható azon egyszerű móddal, hogy az utlévelekben foglalt személyleírás mostani általános mérve intenzívebb és részletesebb lenne, legalább is annyira, hogy személycseré csak igen ritkán fordulhatna elő; továbbá, hogy a kivándorlók utléveleit a határ átlépte előtt oly módon bélyegezzék le, hogy ebből a kivándorlás ténye kiténjék, s az utléveléssel újabb kivándorlásra jogosulatlan személy által használható ne legyen. A másik leggyakoribb mód, hogy a kivándorlók egyszerű cselédkönyv- vagy munkakönyv birtokában, minden írást, levelet, prospektust gondosan kerülve, útnak vonatra, leggyakrabban Wien felé tartva azon ürügygel, hogy ott szolgálatot, vagy munkát vállalni akarnak. Itt már várja a kivándorlási ügynök s a legnagyobb könnyűséggel továbbítja őket a tenger felé. A határrendőrség tudtunkkal úgy Pozsonyban, valamint a többi határállomáson az

Aki tudja, mit szabad, mit nem szabad, tudnia kell, hogyan lehet és hogyan nem lehet ugyanazt tennie. Szóval ügyes legyen a jogász. Találja fején a szöveget, ha nem is a legjogosabb ütéssel.

Már pedig jurista Bogózi nem volna jurista, ha egy kis jogi kérdésnél fejét vesztene.

Valamely szép alföldi városunkban — nem emlékszem hol, régen volt — derék pajtása akadt jogásznak. Amint a fűtca sarkán be akart fordulni, valami puha jószág hizelegve odadörgölődött lábához. Megnézte. Kutya volt. Hatalmas házörző komondor, fekete bundával, tépett láncokkal nyakán. Valami kellemes érzés futotta át tagjait. Ismerőssel találkozott. Többször látta Pesten a régi szép időkben, mikor még szabadjukra voltak eresztve a kutyák. Most, hogy modern ember került a polgármesteri székbe, megváltoztak az előbbi állapotok. Első dolga volt megrendszabályozni a kutyákat. Nem volt szabad az utcán lótniok. Ez is megunta most a rabságot, a világba kíváncsított. Így kerülhetett ide. Megértették egymást s örültek egymásnak. A kutya jobbra-balra csapkodott bozontos farkával, jurista Bogózi ásitott. Így vonultak végig egy mellékutcán, mely kivezetett a városból. Itt egy padra telepedtek le. — (A kutya elég okos volt. Felugrott s leült). Most következett az igazi ismerkedés. —

Tisztában voltak egymás sorsával. Ha valahol igen, egy a vándoruton igazán jól eshetik a barátság. A mostoha sors nem kívánt adományait ketten könnyebben viselik el. Talán ezért örültek egymásnak. Szomorúan nézett jurista Bogózi a kutyára. Az visszanezett ugyanúgy. Majd nem állhatta meg, hogy el ne nevesse magát:

— Bundás, te, szépen vagyunk!

Bundás nyelt egyet s meglóbálta a farkát. — Elgondolkoztak mindketten. Bogózi egyre ásitott. Éhes volt. Krajcár rég nem volt zsebében. A vándor embernek van egy jó tulajdonsága ilyenkor: megadással túri sorsát. Pláne, ha egyedül kell nélkülöznie. Új társának sem repültek sült galambok a szájába, bár mekkorára nyitogatta is azt. Így van ez azokkal, kiknek külön nem jutott a sors némi apanagiumot.

Valami úrféle férfi közelgett hozzájuk, a városba igyekezvén. Bogózi jurista volt, s kitűnő ötlete támadt. Megkínálja a közeledőt a kutyával, hátha csepeg valami. Az úrféle is mindjárt szemet vetett a hatalmas komondorra:

— Szép példány. Házörző?

— Az, spectabilis...

— Az úrféle megsimogatta:

— Ilyent magam is szeretnék.

— Nem eladó, spectabilis...

— Kár... s neve?

— Bundás.

Bundásnak valahogy tetszett a dolog. Hatalmasat csattantott álkapcsaival, s nagyot vágott farkával a padra, mikor egy jó falat kenyeret húzott ki számára a tarsolyából az úr.

— Pengő két forintot adok érte, domine.

— Gondolkodom, nem veszíték-e vele — sunyított a jurista.

Az úr markába nyomja a pengőket:

— Gyere Bundás...

Bundás úgy látszik, szívesen cserélt gazdát. A kenyér vonzotta őt, a dolog pedig jól indult. Jurista Bogózi utánok nézett, míg eltűntek szemei előtt.

A pengők jól odatapadtak tenyerehez. Fölkelt, körülnézett — s fűtűrészeve ballagott a város felé.

A nélkülözés megtöri még a legerősebb akaratot is. S a józanodás, melyet a hányattatások kieroszakolnak, rendszerint tartós szokott lenni. A szalmaláng gyorsan lohad s szabadjára hagyva sem öltögeti soká nyelveit.

Jurista Bogózi vándorlási rögeszméje is csakhamar párologni kezdett fejéből. Először is nem illik a magyar nemeshez a kéregetés. Am a

ily alakoktól egy községi bizonyítványt követel utazási céljuk felől, azonban ez is meddő eljárás s könnyen kijátszható azzal, hogy az ily községi bizonyítvány megszerzése semmiféle különös nehézséggel nem jár, másrészt azzal is, hogy a magyar határ átlépése előtt a kivándorlók leszállanak a vonatról, s gyalog könnyű szerrel lépik át a határt különösen Ausztria felé, mert a határ átlépése akadályba nem ütközik.

E második s gyakoribban előforduló visszaélés meggátolása már nagyobb nehézséggel jár, s csakis úgy volna elérhető, ha nemzetközi egyességgel köteleznék külügyi kormányunk az összes hajózási vállalatokat arra, hogy hajóikra csak átlevéllel ellátott magyar állampolgárt bocsássanak, s ezen rendelkezés szigorú ellenőrzéséről külföldi képviselőnk útján kellő módon gondoskodás történne.

A kivándorlási törvény revíziója már ezen okok miatt is égetően szükséges, de a revíziót olyan intézkedések biztosításával kell eszközölni, a melyeknek gyakorlati foganatosítása megfelelő eredményt szülhet.

M.

A Katholikus Népszövetség a Felvidéken.

— Irta: Grében János. —

A mi szegény, de jóra való tót népünk minden katolikus mozgalomban tehetségéhez képest részt szokott venni és készséggel áldoz is katolikus közeclokra, egyet elvár azonban, azt, hogy áldozatkészségéből némi gyakorlati haszna legyen.

Gyakorlati haszonnak tartja a jó könyvek, jó újságok, rövid gazdasági olvasmányok s hasznos tudnivalók ingyenes olvasását. A fiatalabb nemzedék szeret olvasni, — de jobbra ingyen! Sokat nem áldozhat, mert anyagi helyzete nem engedi, de azt a csekélységet is meg kell becsülni nála, mert jó szívből ered.

A Katholikus Népszövetség szervezése a legeredményesebb eszközök egyike nem csak a katolikus hitélet felelesztésére, hanem a nép erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítására is.

A mi tótjaink a haladásnak alacsony fokán állanak, mert nem volt ennek a népnek alkalma s módja magát kiképezni, — s mert magára volt hagyatva az élet küzdelmeiben. Nem törődött vele senki. Hiteletét gondozta ugyan a papság, és nemisítette, de erkölcsi életét már nem volt képes mindig sikerrel vezetni, mert ezen a téren már a korcsmáros is „apostolkodott”, s a nép a sze-

ki ráadja fejét személyes tapasztalatok gyűjtésére — töké nélkül, nem kerülheti el ezt sem. A jurista ebbeli tapasztalatai felfrissítő hatással voltak reá. — Másodszor quasi megszűnt jurista lenni, a ki talpa alá veszi az országot. Bogozi két évig járta a szép alföldet, a bércecs Erdő elejét. Mikor úgy estéinkint nyugvóra tért a vendégszerető gazda pajtapadlásán, mindannyiszor eszébe jutott a Corpus Iuris. Megölelni szeretne volna a jó öreg Werbőczyt is, bár tapasztalatlan fickó korában földhöz vágta Hármaskönyvét. És könnyezett bánatában... Megfontolta tehát a dolgot: ha magyar nemes és jurista akar maradni, vissza kell térnie Pestre, fel kell emelnie a földről Werbőczyt, s az majd megbocsát neki. Ez volt eltökélt szándéka, mikor egy forró augusztusi délutánon mély lélekzettel leült a padocskára, melyen két év előtt együtt pihent a Bundással.

Mint akkor, most is ásított. Mint akkor, most is éhes volt. Vénasszonyi beszéd az, hogy álmatlanság, vagy mondjuk unalom oka az ásítózásnak. Könnyű ezt nekik mondani...

Ha akadna most is valami spectabilis, a ki odanyomna pengő két forintokat a markába... Ha most is sodorhatna cigarettát az alföldi szűz-dohányból, mint akkor... Az akkori illatos cigánypecsenye... Szébb világ volt akkor...

Valami elnyihogja magát a háta mögött,

rint igazodott, a mint a pap, vagy a korcsmáros tudott reá nagyobb hatást gyakorolni.

A világi hatóság csak a választásoknál s esetleg peres ügyekben törődött vele, de akkor sem volt köszönet ebben a gondoskodásban. Gazdasági helyzetét elhanyagolták s ha találkozott egy-két lelkes ember, a ki a nép érdekében közbenjárt, üres ígéretnél egyebet nem tudott kivívni, s így a néppel együtt tovább kellett viselnie az élet nyomorúságát.

Sok éven át így folyt le egyhangulag az élet, mely a mi tótjainkra nézve egyre terheesebb lett. Minthogy megelhetését biztosítani saját hazájában nem tudta, kénytelen volt kivándorolni, s ott egy boldogabb jövőnek az alapjait keresni. A mi tényleg sikerült is, mert a kivándoroltak itthon hagyott családjának a helyzete javult, sőt a kivándorló az ő halála esetére az amerikai társulatoknál még be is biztosította a családját. Ha hazaérkezik a kivándorló, büszkén hirdeti, hogy a saját erejével emelte anyagi jólétét. Igen, de amerikai szabad gondolkodásával, saját hazájában már más igényekkel lép fel a közéletben. Mások a terveit, más a beszéde, mert ő már világlátott ember, ennek és annak az ő felfogása szerint másképp kellene lenni.

Ilyen szellemi légkörben találja a mi tót népünket a Kath. Népszövetség szervezése. Tudakosan kérdezősködik annak célja felől, s mikor mindenről tudomást szerzett, akkor azt mondja: Nálunk itt Magyarországon a papiroson, a beszédekben és az ígéretekben minden szép; de az ígéretek megvalósításáért majdnem semmi sem történik. De mert katolikus hitemről, a melyhez ragaszkodom, van szó, kötelességem a Népszövetségbe lépni s azt támogatni, de csak addig, amíg látom, hogy mindaz teljesebbé megy, amit a vezetők ígértek.

A Kath. Népszövetség jövője ennél fogva a mi tót népünknek attól függ, vajjon fogja-e ez a nép látni a tervszerű és ernyedetlen törekvést azon nagy célok felé, melyeket a Szövetség maga elé tűzött. Ha a vezetők ebben a törekvésben lelkesek lesznek, akkor a szövetség s vele a nép jóléte is fejlődni és virulni fog.

Ujdonságok.

Az új főispán.

Gróf Wilczek Frigyes nógrádmegyei nagybirtokosnak, volt orsz. képviselőnek Nyitra-

— Bundás...

A kutya a barátságos szolításra egész testében elnyújtózkodott, majd illemtudóan letelepedett a padra. Valami különös, ösztönszerű vonalozással viseltetett ő is Bogozi iránt. Már második gazdájától is megszökött. Jólét szabadság nélkül, vagy szabadság jólét nélkül; e kettő között kellett választania. Választott is. Megszökött. S most, hogy igazi pártfogóra talált, bőven érzett kárpótlást. A vonzalom az állatszívben is becses bir.

Némán ültek egymás mellett. Itt-ott hosszú sóhajtas, a kutya részéről csiklandó dörgölődés, ennyi volt tenni és mondanivalójuk. — A nap korongja már jó régen alászállt, mikor jurista Bogozi felütötte fejét gondolataiból. Felkelt. A kutya utána. Szótlanul vágta neki a rétsikságnak, míg végre egy szénaboglya közelébe értek. A jurista elővette valahonnan kabátja belső zsebéből darabka szalonnáját. Rég megette volna, de kenyér nélkül nem tette. Most kénytelen volt rá s leharapta a felét. Bundás végig nyújtózkodott a letarolt réten, fejét első lábai közé helyezte, szemével mereven egy pontra nézett: — jurista Bogozi könnyező szemébe...

Bogozi odanyújtotta neki a másik felét s féloldalt dőlt a boglya alá. Már félalomban ejtette az utolsó szót:

— Hajnalodni sem fog, s odább megyünk...

megye főispánjává való kinevezése végre ténynyé vált.

A vármegye ezzel a kinevezéssel új korszak határmegyéjéhez érkezett. A mit az új főispánról eddig hallottunk, az teljes mértékben bizalomkeltő. Hisszük, hogy tettei fedni fogják azt a jó hirt, mely kinevezését kísérte s körünkbe való érkezését megelőzte.

Szép és fontos feladatok várnak a fiatal főúrra, a ki a politikában nem ujone, a közigazgatásban nem járatlan.

Nemzeti kormányunknak a szövetkezett pártok együttes erejével való támogatása, olyan cél, a melyért érdemes a politikai küzdőterre kilépni. Az alkotmányos tiszta hazafiúi szellemnek érvényre emelése a vármegyei közéletben; a közigazgatásnak a törvény, jog és igazság medrében való vezetése, mely a főispán ellenőrző jogkörét Nyitra megyében a legnagyobb mértékben igényli; a pártok jogainak és jogos érdekeinek részrehajlatlan megítélése és tiszteletben tartása: olyan feladatok, a melyek a tehetségnek és a nemes ambícióknak egyaránt méltó tárgyát képezhetik.

Nem vagyunk felhatalmazva arra, hogy a Nyitra megyei Pártszövetség magatartására vonatkozólag valamelyes, részletbe vágó nyilatkozatot tegyünk — a nyilatkozás különben is korai volna még — ismerve azonban elbarátaink politikai felfogását, közéleti jellemét, biztosan állíthatjuk, hogy a régi megyei Ellenzék kész örömet fogja az új főispánt támogatni, ha az a közélet tisztaságára törekvő becsületes lélekkel, nyílt, egyenes férfiúi jellemmel fontos hivatásának szintjén fog állani.

Ezen gondolat- és érzelemkörben szívből kiáltjuk az új főispán felé: Isten hozott!

A hivatalos lap apr. 24-iki száma a kinevezést a következő királyi kéziratban hozza:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére gróf Wilczek Frigyes volt országgyűlési képviselőt, Nyitra vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1908. évi márczius 23-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Andrássy Gyula s. k.

A hivatalos lapnak ugyan ezen száma Markhot Gyula felmentését és a Lipót rend lovagkeresztjével való kitüntetését közli. Gróf Andrássy Gyula nobilis felfogására vall, hogy egy közkormányzati okokból menesztett főispánt kitüntetéssel bocsát a penzióba.

Ilyesmi különben nem szokatlan a magyar közéletben, ha a menesztett férfiú szolgálataira az illetékes tényezők többé nem reflektálnak. Ilyenkor aztán a kitüntetés egyszerűsége végkielégítés is. Az eljárás minden esetre nagyon nobilis s inkább Andrássyra vet kedvező fényt, mint Markhotra.

Uj számtartó. A néhai Groffits Ármin halálával Tótmegyeren megüresedett uradalmi számtartói állásra, a tulajdonos gróf Károlyi Lajos Bangha Géza eddigi alszámvevőt nevezte ki. A nyájas modorú és lelkiismeretes tisztviselő kinevezése az egész uradalomban őszinte örömet keltett.

Eljegyzés. Létzfalvi Győrbiró Endre m. kir. honvédfőhadnagy létzfalvi Győrbiró Samu kir. tanácsos, pénzügyigazgató fia, eljegyezte Ocskay Válykát, ocskói és felsőduboványi Ocskay László nyitrai földbirtokos bájos leányát. — *Jedlicska* Gyula f. hó 20-án eljegyezte Barta Mariska kisasszonyt, Barta János nyitrai építész és háztulajdonos bájos leányát.

A nyitra megyei torna- és vívó-egyesület elnöksége tudatja tagjaival, hogy a rendes tornaórák f. év május hava elsejétől szünetelnek. Ezuton közli azt is, hogy a sörgyári kertben lévő egyesületi tennispálya a hét minden kedd, csütörtök és vasárnapján a t. tagok és családtagjaik részére rendelkezésére áll.

Áthelyezés. A pozsonyi kerületi posta-igazgatóság *Filó Géza*, posta- és táviráda tisztelt Pozsonyból Érsekújvárra helyezte át.

Véglegesítés. A vármegye főispánja *Szecsy-Keresztes Ferenc* közigazgatási gyakornokot ezen állásában véglegesítette.

Az év végei vizsgák. A pozsonyi főigazgatói tankerületnek legutóbb tartott igazgatói értekezletén a jelen volt tanfélények az év végei vizsgákat felesleges tanügyi intézkedésnek mondták ki. Ez általános vélemény a középiskolai tanfélények körében, s így valószínű, hogy az év végei vizsgák a középiskolai tanítás szervezetéből teljesen ki fognak küszöböltetni.

Félreértés. A kath. legényegylet jelentéséről irt közleményünkben egy kifejezés félreértésre adott alkalmat. Helyreigazításul megjegyezzük, hogy kifogásunk csak a jelentés megszerkesztésére vonatkozó egyéni nézetünk volt és semmi más. T. i. hogy inkább röviden, de az egész multról kellett volna szólnia a jelentésnek az alapitástól kezdve. Ha valakit érintene észrevételünk, az csak a jelentés összeállítója lehetne. Hogy ezt se bántuk meg, tettük az inkriminált megjegyzést oly értelemben, hogy a jelen vezetőség nem tartozik beszámolni a múlt dolgairól, ha még oly szépek és nagyok volnának is, kivált, ha a jelen oly szép, hogy 24 oldalra terjed az elmondása, s így, ha az egész multat felölelte volna a jelentés, egész kötetet képezne, ami már finánciális szempontból is nehéz dolog, s egyébként az egylet határozata is köthette a jelentés megszerkesztőjét. Megjegyzésünk tehát csak egyszerű magyarázat volt az esetre, ha valaki hozzánk hasonlóan a jubileumi jelentésben az egész korszakról keresne leírást. Különbözik hogy fenti nézetünk helyénvaló volt, bizonyítja az a védirat, melyet közleményünk kapcsán vettünk, s mely oly szépen festi a negyedszázad szellemét, tevékenységét, a buzgón működött egyéneket, a társadalmi mozgalom nehézségeit és eredményeit; bizonyítja a védekezőnek ama nézete, melyben teljesen osztozunk, hogy az egyletek történetében a legérdemesebb munka azon szilárd alapok letevése, miket az utókor nem lát. Csak azért nem közöljük a védiratot, mert minek védekeznek az, ki dicséretet érdemel, mit senki sem vont kétségbe.

K.

Utóállítások. Mivel az idén megtartott fősorozás alkalmával igen sok hadköteles maradt el a sorozástól, Nyitrán, a városi szekház nagytermében május hó 5. és 20. napján utóállítások tartatnak, hol az elmaradtak úgy Nyitra város, valamint a nyitrai járás részéről is állítási kötelezettségüknek pótlólag eleget tehetnek.

Végvonaglás. Nyitrán a szociáldemokraciának legtöbbben az építőmunkások közül estek áldozatul. Évek során hitegették őket, hogy a jövő libamáj lesz, de a jelent csak fokhagyma fűszerezheti. Most pedig bomlásnak indult a garabonciás szervezet. Az oka részben az, hogy a munkások megunták a zsidó adószedést, részben az, hogy a májusban életbelépő bevándorlási törvény miatt elvesztik vezetőiket. Legtöbbet az ártott a szervezetnek, hogy főtámasza a nyitrai zsidó sajtó egy idő óta folyton a keresztény szocialistákkal foglalkozik, és saját csemetéivel nem törődik. A főbomló szakszervezet pénztári készletéből a kitoloncolandó vezéreknak fűtülöket és batyukat csináltak s azután a határig kísérik őket.

A cipész munkások mozgalma. A ker. szocialista bormunkások a napról-napra dráguló megélhetési viszonyok dacára már évek óta ugyanazon árak mellett dolgoznak. Akad ugyan oly mester is, ki önként hajlik a méltányosság felé, s megajvitotta a munkabért. De az igazság az, hogy a munkabérben csak a szakképzettség magasabb foka vagy nagyobb szorgalom okozhat különbözetet. Van bizonyos munkabér, melynél kevesebbet a leggyengébb munkás sem kaphat. Ha alkalmazzák, méltán kíván annyit, hogy megelhessen. Most, hogy a cipész iparosok mindenütt műhelyekben kezdenek dolgoztatni, a szervezett ker. szocialisták mestereikkel egyetértve rendezik

a munkaárszabályt. A megegyezés biztosra vehető, mert a követelések oly mérsékeltek, hogy a más városokban elfogadott II. árakat veszik alapul az első osztályban. Csak azt óhajtánánk, hogy a megegyezés azután kölcsönös tiszteletben részesüljön, mert a sztrájk, mely ez esetben jogosulttá válnék, csak a zsidóboltokban fólhalmozott gyári iparcikknek kedvezne.

Nyitrai továbbképző ipari tanfolyam. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter az ország különböző helyein tanfolyamokat létesített az iparos segédek szakszerű oktatása céljából. A kőműves és ácssegédek részére Nyitrán is állítottatott fel tanfolyamot, melynek igazgatója *Polinszky* Emil kir. főmérnök, tanára pedig *Gyulai* Mihály városi mérnök. A tanfolyam esti előadásain tervezés, rajzolás, számfejtés és anyagismereti szakba vágó dolgok adatnak elő. Az első tanév, mely novembertől ápriliséig tartott, április hó 20-án megtartott zárünnepélyen nyert befejezést, mely a városháza nagytermében folyt le, ahol *Polinszky* Emil igazgató ismertette a tanfolyam első évi működését, s bemutatta a szakszerű tervek és rajzokat, melyeket a hallgatók készítettek. *Faschler* Ferenc polgármester a város nevében beszélt, s ígérte meg a város részéről a további érdeklődést és támogatást. *Unzeitig* József pedig a nyitrai ipartestület nevében köszönte meg a tanfolyam vezetőinek a dicséretre méltó munkájukat. A tanfolyam hallgatói nevében *Kacsinszky* József segéd beszélt.

Esküdtbírósg a nyitrai kir. törvényszéknél. *Rendes esküdttek:* *Ghyecy* Imre Lapásgyarmat, *Bauer* Richard Kiskér, *Kiss* Vilmos Vágújhely, *Endrődy* Gyula Nyitra-Zobor, *Dióssy* Imre Szentmihályúr, *Burger* István Nagyrippény, *Barány* Samu Sarlókajsza, *Weil* Zsigmond Privigyé, *Novotny* Vilmos Nyitra, *Lukachich* Jenő Bajmóc, *Peleszny* Agoston Tavarnok, *Hromy* Antal Nyitra, *Novotny* József Nagysurány, *Dr. Petrikovics* Aladár Nagytapolcsány, *Dr. Kostyál* Miklós Nyitra, *Dr. Tomasovits* Ferenc Szenicz, *Dr. Szilárd* Simon Galgócz, *Eisler* Antal Galgócz, *Goda* Gyula Nyitra, *Kányik* Jakab Nyitra, *Nappl* János Érsekújvár, *Sárficzky* József Tardoskéd, *Knotek* Lőrinc Nyitra, *Liska* József Szenicz, ifj. *Tomaschek* János Nyitra, *Elfer* Jenő Galgócz, *Konecsny* Mihály Nyitra, *Dr. Rosenthal* Nánthán Privigyé, *Kapsz* Géza Nyitra, *Sztanyó* László Szenicz. *Helyettes esküdttek:* (valamennyien Nyitráról) *Arthold* Emil, *Suchala* János, *Ehrenfeld* Adolf, *Árpássy* Imre, *Löwy* Mór, *Sonnenschein* Albert, *Herczogh* Bernát, *Abelesz* Samu, *Kovács* Rezső, *Dr. Lelley* Jenő.

Utcai riadalom. *Kecskés* István, *Aitner* Ferenc tormosi birtokos szolgája e hó 18-án Nyitrán, a zöldpiactéren két bekötött szemű bivalyt vezetett, mivel pedig az állatok igen lustán lépegettek, hogy őket gyorsabb menésre nógassa, botjával orron ütötte őket; erre az állatok megvadulva, eszeveszett futásnak eredtek s a Révutcán, Csinesen keresztül egész a vasuti állomásig valóságos rémületet okoztak száguldozásukkal, mert be lévén szemük kötve, az útba eső akadályoknak, házfalaknak nekimentek s ezekben nem csekély kárt okoztak. Valóságos szerencse, hogy mégis komolyabb baj nem történt s az egyik állatot a vasuti állomás közelében lefoglák, a másik azonban keresztül a Nyitra vizén, Tormos felé menekült.

Kereskedelmi alkalmazottak kitüntetése. *Kossuth* Ferenc, kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara javaslatára az alább nevezett kereskedő alkalmazottaknak a kereskedelmi pályán ugyanazon cég szolgálatában hosszú időn át kifejtett dicséretes tevékenységükért miniszteri elismerését fejezte ki. A kitüntetettek között vannak: *Szessler* Nándor Grossner Zsiga és fiai szállító cégnél, *Vágújhely*; *Ulcny* Emil Conlegner J. és fia fűszerkereskedő cégnél, Érsekújvár.

Visszavándorlás. Newyorkból (Amerika) egyre tart a visszavándorlás. Az olasz hajóvonalak és a többi társaságok közt újra kitört árhaború következtében a brémai társaság 15 dollárért viszi a fedélközi utasokat olasz kikötőbe, a mi az olaszokra nézve természetesen ingerlő alkalom. Viszont az olasz társulatok olyan erőfeszítést fejtenek ki, hogy például a magyar visszavándorlókat 23 dollárért szállítják olasz kikötőbe és onnan vasuton Budapestre. Az április 11-én Olaszországba indult *Fridrich* der Grosse és a 14-én Brémába indult *Kronprincessin* *Cecilie*

3000 visszavándorló ment Európába. Április elejéig különben az idén összesen 79,867 fedélközi utas vagyis európai kivándorló érkezett a newyorki kikötőbe, ellenben 194.011 visszavándorló indult onnan Európába. A visszavándorlók legnagyobb része olasz és magyar, míg orosz aránylag igen kevés megy vissza hazájába, akármilyen rosszak is a viszonyok Amerikában. E napokban mintegy 50 állítólagos anarchistát toloncoltat vissza a bevándorlási hatóság s egész túlnyomó nagy része muszkazsidó, a többi olasz.

Jubileumi hangverseny. A *Narancsics* *Julia* 20 éves jubileuma alkalmából rendezendő hangverseny iránt városszerte nagy az érdeklődés. Az ünnepségek alkalmával, — mint már említettük — egy francia szünderabot fognak előadni a tanítványok, kik közül a főzzerépeket *Siebert* *Boriska* és *Faith* *Márta* úrlányok vállalták.

A próbák serényen folynak és úgy a szünderab, valamint a program zeneszámai is nagy sikert ígérnek. A meghívók már szétküldtek és illetékes helyről felkérteztünk annak közlésére, hogy ha netán tévedésből valaki az érdeklődők közül ilyen nem kapott volna, azt ez a körülmény ne tartsa vissza az ünnepélyen való megjelenéstől. Az előadás után társas vacsora lesz az „Arany Szarvas“ vendéglő dísztermében, melyre a részt venni szándékozók a közörendő ivenek előjegyezhetik nevüket.

Tanítók gyűlése. Az Érsekújvár-vidéki r. k. népnevelők egyesületének *udvardi* köre, f. hó 28-án Komáromszentpéteren tartja ez évi közgyűlését. A gyűlésen *Vadkert* *Ferenc*, *udvardi* tanító a magyar beszéd tanításának módszeréről a nem magyar tanítási nyelvű iskolákban; *Kócsán* *Károly* pedig a tanítói nyugdíjtörvény revizójáról fog értekeőni.

Az új ipartörvény tervezet keretében az iparfelügyelői intézmény ugyancsak alapos reformáció alá kerül. Érdekes újítás lesz, hogy a nőmunkásokra vonatkozó védelmi intézkedések végrehajtásának ellenőrzésére az iparfelügyelő, illetve az iparfelügyelői személyzet létszámában nőket is alkalmazhat a minister, kiknek a törvényben előírt minősítést is elengedheti. Ujdonság az is, hogy a díjazott magánmunka az iparfelügyelőnek csak a saját kerületében tilos. Budapest székesfőváros, továbbá minden egyes megyei törvényhatóság területén egy-egy kerületi iparfelügyelőszervezését tervezi a törvényjavaslat. Igen helyes az ipari főfelügyelőségek szaporítása (úgy tudjuk, mintegy 5 ilyennek felállítását tervezik), mert illetően az évről-évre jobban igénybe vett legmagasabb műszaki képzettséggel bíró iparfelügyelői kar tagjainak egy része még életében elérheti a főfelügyelői rangot; másrészt meg igen fontos és a kör érdekében álló, hogy az iparfelügyelői intézmény ellenőrzése is teljesen kimerítettessék.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára újabb ifj. *Rácz* *István* Nyitráról 2 kor., *Bartacek* *Ferenc* 1 kor., és *Bartacek* *Agata* 2 kor.-t adományozott. Hozzáadva az apr. 5-diki számban kimutatott 3662.74 kor.-hoz, lesz főösszeg 3667.74 korona. — Isten fizesse meg!

Kövezés Érsekújvárott. Érsekújvár város f. hó 14-én tartott közgyűlése kövezési munkákra 800,000 k.-át, csatornákra és műszaki létesítményekre 86,781 k.-át, járda és kocsijárók építésére pedig 316,189 k.-át irányzott elő, mire nézve a város keresk. minister engedélyét kéri ki.

Katonák szabadságolása. A pozsonyi hadtestparancsnokság most küldi szét az értesítéseket a vármegyék alispánjaihoz, hogy az aratás idejére a szolgálatban levő katonáknak, akik kérélméznek, 3 heti fegyverszünetet, illetőleg szabadságot engedélyeznek. Hogy a szabadságolás megkönnyebbítessék, sommásan fogják elintézni azt és erre a célra a parancsnokság kitöltendő mintát küldött, melyen a polgári hatóságok vezeték keresztül a folyamodókat összegezve és terjesztik elő a katonaságnak.

Allamszerkezetünk és a — repülő gép. A budapesti tudományegyetem rectora dr. Török Aurél székfoglaló beszédében, melyből bő kivonat jelent meg a Természettudományi Közlöny áprilisi füzetében, érdekesen beszél a társadalom fejlődéséről az oknyomozó embertan világításában. A többi közt felemlíti igazságszolgáltatásunk és közigazgatásunk hiányos voltát, melyek már a mai társadalmi fejlődésnek sem felelnek meg, annál kevésbé elégítik ki a jövő igényeit. Így például a biztosan irányítható repülőgépek feltalálásának bekövetkezésekor, úgy állami, mint társadalmi életünk berendezését egészen új alapokra kell majd fektetnünk, mert mostani törvényeink, a melyek már mai társadalmi életünk berendezéséhez képest is nagy hátramaradottságot mutatnak, ily jövővel szemben csakugyan semmiképp sem lehetnek kielégítőek. — Tehát komoly, tudományos elmék is hisznek abban, hogy az emberek egykoron a repülő gépek segítségével légi életet is fognak folytatni, s egy földi és egy levegői társadalmat alkotni, a mi szükségessé fogja tenni a földi államszerkezetet gyökeres átalakítását. Erdekes probléma mindenesetre, de mi mégis azt hisszük, hogy az emberi s így a társadalmi életnek természetes és egyedüli súlypontja mindig ez a mi sártekünk lesz, míg a levegő megmarad annak, a mi, — a szárnyasvilág területének.

Birtokváltás. Sümegh Miklós birtokos, a tulajdonát képező barsfűsi földbirtokát fél millió korona vételáron eladta Szontagh Jenőnek és nejeének szül. Zichy Erzsébet grófnőnek, a ki egykor Augusta főhercegasszonynak, József főherceg nejeének az udvarhölgye volt.

Állami gyermekmenhely Léván. Ruffy Pál dr. miniszteri tanácsos, a m. kir. állami gyermekmenhelyek országos felügyelője, folyó hó 22-én Léván egy ugyanott létesítendő gyermekmenhely ügyében az érdekelt felekkel a város háza nagytérmeben tanácskozást tartott.

Apponyi a trencsénmegyei tanítóságért. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a trencsénmegyei felekezeti iskolák tanítóinak fizetékiesztésére 126.698 koronát utalványozott ki. A közigazgatási bizottság 26 tanítót és tanítónőt ajánlott a miniszternek, hogy őket érdemeik elismeréséül 200—200 korona személyi pótlékban részesítse. A magyar nyelvitanítás megfigyelésére kiküldött Pechány Adolf dr. közoktatásügyi tanácsstag az eredményt a megyében általában kielégítőnek találta.

Elítelt gyilkosok. A trencsényi esküdt-bíróság Poljak Sztrázsán Márton vágtoplicai lakost, ki feleségét meggyilkolta, tíz évi fegyházra, Bobák Macho János lázi lakost és nejét, kik törvénytelen gyermeküket gyilkolták meg, négy, illetve három évi fegyházra ítélte.

Tizezer új honfitárs. Ha ezer francia szerzetes menekült volna hazánkba, a zsidó-sajtó ünnepi örömben usznék, a klerikalizmus imádói rendkívüli kiadásban cikkezzenek a behozott tudás, erkölcs, munka és vagyon nagy tökéjéről, s azoknak kiszámíthatlan hasznáról a kultúra és nemzetgazdaság terén. S mikor tizezer zsidó részesít minket a kiváló szerencsében, hogy hazánkban telepszik le, arról csak véletlenül a rendőri adatokból értesül az ország. Ezek is csak a fővárosra vonatkoznak. A vidéken s a kisebb városokban a rendőrség antisemitizmusa folytán az ismeretlenség fátyola gátolja a németet a várva várt vendégek üdvözlésében. A társadalom is csak olybá veszi, mintha egy nagyobb számú cigánykaraván telepedett volna meg a fővárosban, akadnak oly hálátlanok is, kik katasztrófát látnak az impozáns bevonulásban. Maga a honi zsidó-sajtó fajtát, vallását megtagadva gáncsolja saját vérére. A Neues Pester Journal szinte botrányos hangon ír róluk: „oly elem, mely nem alkalmas a munkáshányt pótolni“. Azután vagyontalanoknak és idegeneknek mondja őket. Mi lesz Magyarországból, ha már a zsidó sajtó is így ír a zsidókról, a kik pedig egyre özönlenek az országba „oroszok“, „romániaiak“ és „lengyelek“ képében?

Egy állomásfőnök jubileuma. Sárkány Adolf állomásfőnök, államvasuti ellenőr, most ünnepelte szolgálatának 25 éves jubileumát. Ez alkalomból a lipótvári állomás személyzete testületileg tisztelgett az állomásfőnöknel s nevében Krausz József hivatalnok üdvözölte a jubilánst, szép beszédben tolmácsolva az állomás személyzetnek iránta érzett tiszteletét és ragaszkodását. Majd átnyújtotta a jubilánst a személyzet ajándékát, az állomásfőnök olajfestményű arcképét, mely egy ezüst koszorúval van körülövezve. A koszorú levelein a beosztottak nevei vannak rávésve. Galgóc község közönsége f. hó 26-án rendez bankettet a jubiláns tiszteletére.

Hajza egy csirkefogó után. Tragikomikus jelenetek voltak tanúi az utasok a nyitrai vasuti állomáson e hó 23-án. Valasek Béla 24 éves, nyitrai illetőségű csavargó hozzászegődött Grmann szül. Rusznák Zsuzsanna kuzmici földmivessnőhöz s készségesen ajánkozott, hogy majd jegyet vált részére. Az asszony 2 koronát adott át neki, a mely összeggel azonban Valasek Béla kerekelt oldott. Az asszony azonban még idejekorán észrevette a menekült, a mire két vasutimunkás utána vetette magát s a törvényszéki palotánál bekerítve, mint a csapdába került pátkányt, fülön csípték s az időközben oda érkezett rendőr segítségével visszahozták a vasuti állomásra, hol nyomban megmottózták, de a pénzt már nem lették meg nála s azt menekülése közben valahova eldobta. Mivel Valasek lopásért már többször büntetve volt, letartóztatták.

Zsebtolvajlás. Klamár Józsefné, nyitrai lakosnő vasuti munkás neje e hó 24-én a baromfi piacon kis malacokra alkudott, mialatt egy cselédforma nősemély 16 korona középpénzt zsebéből kilopta. A károsult a tolvajlást azonnal észrevette, de mire meglepetéséből magához tért, az ügyes tolvaj nyomtalanul eltűnt s most a rendőrség nyomozza.

Megszökött elmebeteg. Pécsi Józsefné szül. Györök Katalin elmebeteg, a ki Haulik Sándorné pogrányi lakosnőnél családi ápolásban volt kiadva, e hó 5-én onnét megszökött s azóta teljesen nyoma veszett.

Rendőri hírek. Drien János, gőzmalmi munkás, a kit a munkából elbocsátottak, folyó hó 16-ikán munkaadóival szemben oly fenyegetőleg lépett fel s jogtalan követeléseinek nem teljesítése miatt oly nagy botrányt okozott, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni, de még ennek is ellenszegült, mire a dühöngőt bekisérték. — Krupa Ernő nyitrai szabósegéd, e hó 19-én éjjel részeg állapotban az Altman-féle kávéházi helyiségben nagy botrányt okozott, a helyiség pincéret tetteg bántalmazta, a mire kitétek a szűrét, de az utcán tovább üzte a botrányt, neki esett a kávéház ablakainak s csak a rendőrség közbelépésének köszönhető, hogy az összes ablakokat ki nem verte. Mivel lecsillapítani semmi módon sem lehetett, bekisérték. — Kugyelka József úzbégi lakos hentes, e hó 22-én borközi állapotban betért Braun Mór nyitrai korcsmahelyiségébe, hol néhány kétes existencia társaságában mulatott tovább. A mulatság vége általános dulakodás lett, a melynek folyamán Kugyelkának a zsebéből 30 kor. pénzét kilopták.

Egy Amerikában történt lopás epilógusai. Néhány hét előtt Navratil József szilli illetőségű kivándorló hazafelé tartott Amerikából s útközben Polereczky Ferenc honfitársánál Newyorkban halt meg, azonban visszaélván a házigazda vendégszeretetével, feltörte ennek szekrényét s onnan 1055 kor. értékű gyémántos ékszert lopott el s sikerült is zsákmányával falujába, Szilibe megérkeznie. Polereczky igen fajtalta vesztességét s a tolvaj által a helyszínén hagyott 2 db. zsebkendőt és egy zsebkést becsomagolta s mint bűnjelt postán megküldötte Reiman Lázár szilli kőkonának s megírta neki az eseményt is, a melyet előzőleg hivatalosan is bejelentett az ottani hatóságnak; bár nem tudta a tolvaj magyarországi lakhelyét, a véletlen játéka folytán mégis a legjobb helyre küldte a bűnjelket, mert a kis faluban azonnal felismerték, hogy a zsebkendők és zsebkés még a kivándorlás előtt Navratil József tulajdonát képezték. A dolagnak persze híre ment az egész faluban s a tolvajnak is fülébe jutott, a ki rosszat sejtve, fogta magát és ismét visszazökött Amerikába ép akkor, a midőn a terhelő bizonyítékok alapján a csendőrség már letartóztatni akarta. A nyitrai kir. ügyészség intézkedett azonban még kellő időben, hogy ha a tolvaj az Egyesült Államokban partra száll, a hatóság vegye pártfogásába, a mi valószínűleg sikerülni is fog.

Meglopott visszavándorló. Haluka István nyitrai lakos, a ki már hosszabb idő óta Amerikában tartózkodott, e hó 28-án örömtől boldogan tartott otthona felé, örömet azonban útközben az úzbégi vasuti állomáson megzavarta az az incidens, hogy kézi podgyásza, melyben legkedvesebb amerikai beszerzései s családja részére hozott ajándékai s egyéb értékes ruhaneműje és ingósága volt becsomagolva, eltűnt. Bene Mátyas darázi lakos, eszmadia próbálkozott meg a kézi láda elemelésével, de rajtacsípték s így az enyves kéz munkája ez alkalommal nem sikerült.

Állami kedvezmény. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a pénzügyi és kereskedelmi miniszterekkel egyetértve Majthényi János nyitrai mezőgazdasági szeszfőzdeje részére az 1899. évi XLIX. t.-cikkben meghatározott állami kedvezményeket az 1907. évi III. t.-c. alapján megadta.

Egy pofonért — egy élet. Csapora Ferenc 19 éves és Mikula András 18 éves úzbégi parasztleányok husvét első napján valami csekélységen összeszóllalkoztak s a veszekedés hevében Mikula András arcul ütötte pajtását. Csapora Ferenc másnap az esti órákban megleste bántalmazóját s midőn vele az utcán találkozott, szó nélkül egy nagy kést döfött az oldalába. A döfés halálos volt, s a szerencsétlen legény útközben, a mint a nyitrai kórházba akarták szállítani, kiszenvedett. Visszavitték falujába, hol hatóságilag fölboncolták s megállapították, hogy a döfés a szívet érte. A gyilkos időközben önként jelentkezett a nyitrai kir. ügyészségnél, a hol letartóztatták.

Magyar kereskedők Ausztriában. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltet figyelmét arra, hogy a magyarországi marha- és lókereskedők Magyarországon megszerzett s marha- illetve lókereskedésre szóló iparigazolványuk alapján jogosítva vannak Ausztria területén tartott marha- illetve lóvásárokat is látogatni anélkül, hogy e végből Ausztriában külön iparigazolványra volna szükségük.

A hivatalos kiadású levelezőlapok címdalának írásbeli közlemények és hirdetésekkel való ellátása. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt kereskedőket és iparosokat, hogy minden feladónak szabadságában áll a hivatalos postai levelezőlapok címdala bal felét is írásbeli közlemények céljaira felhasználni. A kereskedelem és ipar előmozdítása érdekében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr továbbá intézkedett, hogy a postaigazgatóságok útján hirdetményekkel való ellátás céljaira vonással kettő választott címdalú levelezőlapokat szerezhesenek be.

Hűtőkészülékek bemutató kongresszusa Párisban. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltet, hogy Párisban folyó évi szeptember hó 17-től szeptember 23-ig terjedő időben hűtőkészülékek bemutatásával kapcsolatos hűtőipari kongresszust tartanak. Ezen úgy közegészségügyi mint ipari szempontból fontos kongresszus a kamara titkári hivatalában betekinthető.

Letéti nyugták bélyegkötelező volta. A kereskedelemügyi miniszter értesíti az érdekelt kereskedőket, iparosokat és gyárosokat, hogy a közszállításokra vonatkozó ajánlatok mellékletét képező letéti nyugtatványok a m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök úrnak 1907. évi október hó 21-én kelt 114314. számú elvi jelentőségű kijelentése szerint mint mellékletek bélyegkötelesek.

A pöstyén-teplíci iskola. Pöstyénből írják lapunknak: Városunknak teplíci részében az 1882-dik évben szükségessé vált még egy új iskola. Ha az ember olvassa az ez évi községi képviselőtestületi jegyzőkönyveket, világosan látja, hogy a plébános ott is katolikus iskolát akart állítani. Katolikus pénzen megvették a házat s már meg is nyitottak egy osztályt. De közbe jött Libertiny tanfelügyelő. 1884-ben a plébános háta mögött, mikor az nem volt Pöstyénben, fölvetett egy jegyzőkönyvet, a melynek alapján átadták a katolikus épületet, átadták a katolikus iskolát illető iskolai pótadót s évi hozzájárulást az államnak. Később még egy bizonyos megtakarított összeget is át kellett adni. Az iskolaátadás alkalmával a katolikusok kikötötték, hogy az állami iskolában csak katolikus tantók lesznek alkalmazhatók. Az állam ezt nem tartotta be. A plébános ismételt is átírt a miniszteriumhoz, de még választ sem kapott. Azt mondják, hogy a

jegyzőkönyv elveszett. Markhot főispán még zsidó gondnoksági elnökkel is megörvendeztetett minket. A legujabban pedig kinevezett ide a miniszterium egy Erdődi Lipót nevű zsidó tanítót, a ki eddig Tamásin, (Tolna megye) a zsidó iskolánál több mint 10 éven át működött. A katolikus lakosság e miatt joggal elégedetlenkedik. Hogy mik lesznek a következmények, nem tudjuk, de hogy a katolikusok ebbe bele nem nyugosznak, azt látjuk. Szerencse, hogy van már katolikus Népszövetségünk, a mely már is fölemelte tiltakozó szavát.

Korai égháború A Rudnóvölgyében e hó 17—18-ka közti éjjelen valóságos nyári égháború dühöngött, orkányszerű széllel, majd lecsendesedve, sűrű villámlásokkal, sőt villámcsapásokkal. A lecsapó villám Dobrocsna községben Kovács Pál ottani földműves pajtáját is felgyújtotta s az porrá égett.

Népgyűlés. Nyitrabajnában sikerült népgyűlés volt husvét hétfőn az „Iskolatestvérek” intézetének nagy udvarában. A gyűlést megelőzte az ottani újonnan megalakult keresztény socialista egyesület gyűlése. A népgyűlés ugyancsak a keresztény szocializmus jegyében folyt le, de második nem kevésbé fontos feladata volt az, hogy a katolikus népszövetséget az ottani néppel megismertesse és talaját előkészítse. Jelen voltak: Nyitrabajnában kívül Belesz, Kisdovorán, Nagydovorán, Csitar, Kuzmicz, Tavarnok és Radosna községek. A nagytapolcsányi keresztény iparosok is képviseltették magukat. A népgyűlés elnökének Uherik Mihály kőműves mestert választották meg. Vagy ezer főre rugó hallgatóság előtt, kifejtette Pasminka Agost kőműves munkás a népgyűlés célját. Mire Bartos János népszövetségi titkár, magas szárnyalású szónoklatában, a szövetkezés fontos voltát ecsetelte. Oly hévvel és oly meggyőző erővel tudott a nép szívéhez szólni, hogy nyomban számosan beiratkoztak a népszövetségbe. Huber Rupert házi lelkész és Petrasek János nagytapolcsányi káplán buzdító szavai után szép rendben véget ért az impozáns népgyűlés.

Vadorzók garázdálkodása. A Jabloniczai községi erdőben Hencz János jegyző vadászati közben frissen lőtt szarvasra bukkant. Tudván azt, hogy vadorzokkal lesz dolga, egyik emberét csendőrökért küldte. A vadorzók, szám szerint hatan, csakhamar elő is jöttek, hogy a zsákmányt magukkal vigyék. A vadászok láttára visszafordultak. Menekülés közben az egyik vadorzó a jegyzőre lőtt, de nem talált. Ebben a valóságos pillanatban érkeztek oda a csendőrök, s ezeknek segítségével sikerült a vadorzók közül egyet elfogni, aki aztán töredelmes vallomást tett. Büntetését brezovai és hradišti gazdálkodók személyében a csendőrség elfogta.

Leugrott a robogó vonatról. A Brezováról érkező vonat átszeli Jabloniczai községet, mielőtt a jabloniczai állomásra befut. Vanzelia János fekező husvét hétfőjén ép akkor ugrott le a haldító vonatról, midőn ez a községi utat keresztezte. Lakása ugyanis a községben van s azért előbb akart haza jutni. De oly szerencsétlenül ugrott, hogy fejét és mindkét karját összezúzta s eszméletlenül terült el az út kövezetén. A plébános a helyszínen részesítette az utolsó kenet szentségében. Lakására szállították, ahol az orvos agyarázkódást konstatált rajta.

Tűz. Óbeszterczen, (Trencsén m.) folyó hó 22-én este fél 9 órakor özvegy Glasel Sándorné istállójaan a szolgáló ügyetlensége folytán tűz ütött ki, mely gyorsan átterjedt a szomszédos házakra is, s így azokat már megmenteni nem lehetett. A házak, minthogy fából voltak felépítve, teljesen porrá égtek. Leégett 5 gazdasági ház, melyek között csak egy volt biztosítva. Benn égtek tehének, sertések és a fönmaradt takarmány. A kár 9000 korona.

A második lóvásár Érsekújvárott. Érsekújvár városának képviselőtestülete a nyitramegyei gazdasági egyesületnek a második lóvásár költségeihez évi 400 kor. segélyt szavazott meg, díjazásokra pedig külön 200 koronát. Az új őszi lóvásár minden évben szept. hó 2-dik hetében fog megtartatni.

Háztartásban fontos a mohai Agnes-forrás, bővebbet a megjelent hirdetés. 69. 3—12.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

A „Trencsénmegyei Lapok” folyó évi április 12-diki 15. számában Cselkó Jenő, a kiszuczaujhelyi társaskör elnöke (mellesleg főszolgabíró), egy nyilatkozatot tett közzé, melyben tisztára akarja magát mosni azon vád alól, mintha őt a vezetése alatt álló kaszinó ügyeinek intézésében „felekezeti szempontok vezérelnék”, s mivel a Nyitramegyei Szemle f. évi 10 ik számában „Kétféle mérték” c. alatt megjelent s erre vonatkozó közlemény, valamint az ösvényesi plébánosnak és a kiszuczaujhelyi segédlelkésznek a nevezett társaskörből való kilépése közt szoros összefüggést lát, a cikkiről ezek egyikében sejt.

Alulírott a fenti közleményt annak illusztrálására küldtem be a „Ny. Sz.-nek, hogy nálunk épp azok, a kik leginkább hangoztatják a felekezetek közt levő egyenjogúságot, azok sértik meg azt legjobban „a XX. század szelleméhez méltó módon” — ép a keresztények rovására, s ezt a felfogást a kaszinókban is meg akarják honosítani, — én tehát a szomorú tényállás tárgyilagos megítélésére szoritkoztam.

Most sorról-sorra cáfolhatnám meg a nyilatkozó elnök úr állításait, de a ki figyelmesen olvasta el nyilatkozatát és ismeri a tényállást, az úgy is belátja, hogy Cselkó J. úr szerencséműsít végzett. Nem is válaszoltam volna nyilatkozatára, ha az elnök úr cikke végén egyéb érv hiányában vakmerő gyanúsításokkal nem állott volna elő.

Ezt azonban szó nélkül nem hagyhatom s azért felvilágosítást kérek Cselkó J. úr azon önteltségre valló merész kijelentésére vonatkozólag, „hogy jó lesz az üstökre vigyázni, nehogy egyik-másiknak jobban megemelt fedője alól Dániának is becsületére váló bűz fel ne szálljon”.

Kire célozt elnök úr e rágalmazó kitételekkel? Czivány K. ösvényesi plébánosra, az alulírottakra vagy pedig valaki másra az említett „boszorkánykonyhaból”? Álljon elő bátran egyuttal a bizonyítékokkal is.

Míg ezt nem teszi, addig kénytelen vagyok Cselkó Jenő úr e kitételeit közönséges rágalomnak minősíteni.

Kiszuczaujhely, 1908. április hó 20-án.

Dr. Kmettykó Károly,
segédlelkész.

Irodalom.

Az **Örökimadás** című katolikus folyóirat melyet Makay Lajos szerkeszt nagybuzgalmú ügyszeregettel, áprilisi füzeté rendkívül dús tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendők a következő cikkek:

Tartalom: Krisztus révén. Irta: Prohászka Ottokár. — Szentek gondolatai. I. — Husvét ünnepe. Költemény Dávid király zoltárkönyvéből XV. — M. C.: A nagypénteki szent sírok története. — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paszkál életrajza. — IV. fejezet: A szentély küszöbén. — Dr. Herodek Antal: Hazai oltáregyesületünk Zsigmond király korában. (A XV. századbeli löcsei oltáregyesület.) — Reviczky Aladár C. M.: Veni Domine Jesu. — A gyakori szent áldozásról. III. — Sárkány Magda: Fehérvásárnapra. Költemény. — M. L. A madridi udvarban. — Reviczky Aladár C. M.: A gyermekek gyakori áldozásáról. — Gyermekekről a gyermekeknek. (Elbeszélések és történetek.) — Elmékedések az evangéliumról. Prohászka Ottokár könyve. — Szentek gondolatai. II. — Emeljünk trónt az Úrnak. Felhívás a magyarországi papsághoz. — Magyarország és a nagyvilág. — Jubileumi Közlöny.

E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. — Ajánljuk t. előfizetőink partfogásába.

Nyitra megyében, Nyitrazerdahely község határában fekvő mintegy 400 magyar hold kiterjedésű **elsőrendű birtok** lakház és gazdasági épületekkel 1908. évi október hó 1-től bérbeadó. Bővebb felvilágosítást ad Zerdahelyi Béla úr Nyitrazerdahelyen (Nyitra m.)

78. 2—3.

ÓVAKODJUNK A MOLYOKTÓL!

Téli ruhaneműeket és szőrme-árakat

molykár elleni megóvás végett

nyáron át elfogad,

ügyszintén az e szakmába vágó javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett eszközöl

ZAPLETÁL FERENC,

szücs, polgári és egyenruha sapka-készítő

Nyitrán, Plébánia-utca 14. szám.

(Aranyossy-féle ház.)

83. 1—6.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA **NYITRÁN,**
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, voilok, batiszt és zefir különlegességek, feltűnő olcsó árban, nagy választékban. Kitűnő állású fűző, keztü, napernyő ujdonságok. Szolid fehérműek, asztalneműek és vásznak. Nagy szőnyeg-raktár. **Minden szombaton nagy maradék** vásár mélyen leszállított árakban. —

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény és puha kalap ujdonságok. — Sétabotok, keztüök. — Esernyők. Pénz és szivar tárcák. Nyakkendőkben óriási választék. — Megbízható férfi fehérműek. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 darabja 40 fill., 1 tucat közelő 24 cm.-ig tucatja K 7— 1 pár 60 fillér.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

2768/1908. sz.

Árverési hirdetmény.

Nyitra r. t. város képviselőtestületének 1908. évi 50. közgy. 1188. kig. sz. véghatározata alapján közhírré teszem, hogy a város közönségének tulajdonát képező, a nyitrai Zobor-hegyen fekvő gránit kőbánya 1908. évi június hó 1-től kezdődően három (3) évre bérbe adatik.

Az erre vonatkozó nyilvános árverés 1908. évi május hó 8-án délután 3 órakor fog a városi székház nagytermében megtartatni.

Az árverésben résztvevők kötelesek az ezennel 500 azaz ötszáz korona kiküldési árban megszabott évi bérösszeg 10%-ának megfelelő bánatpénznek a városi pénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugtát az árverést vezetőnek az árverést megelőzőleg átadni.

A bérleti feltételek a városi tanács iktató hivatalában (1. emelet 9. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyitra, 1908. évi április 10.

Faschler Ferenc,
polgármester.

sz. 1-1.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 12-52. CIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyrédmű közönség szíves figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőroket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket.

Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibásnövésű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek,
keresztelő-kutak,
szobrok és kereszt-
úti állomások stb.
izléses készítése.

Régi oltárok átala-
kítása és díszítése.

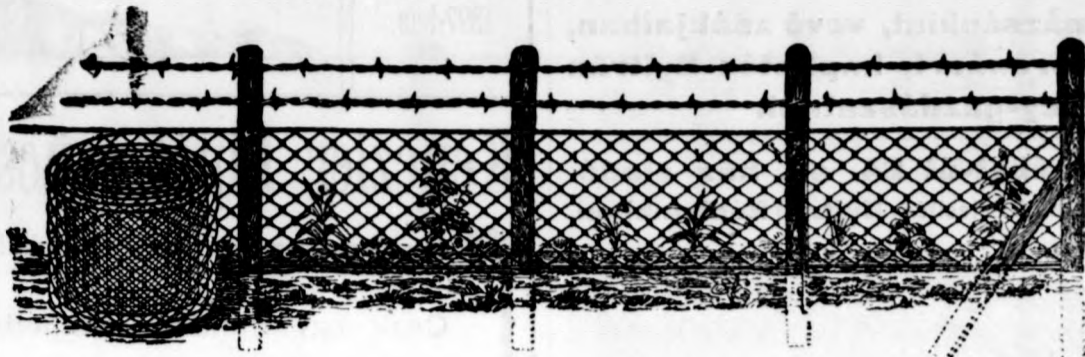
Vázlatokat és költ-
ségelőirányzatokat
díjmentesen küldök.

Németprónai templom tölgyfára 1907.

46. 11-24

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete

NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartóságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadász-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyep- és virág dísz-kerítések, föld-, kavics- és köszénáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablak-rácsok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyszintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

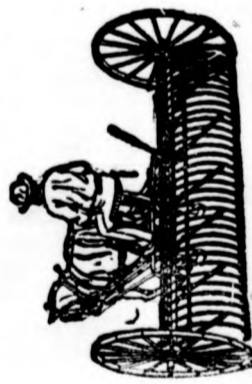
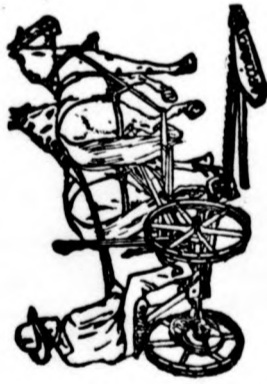
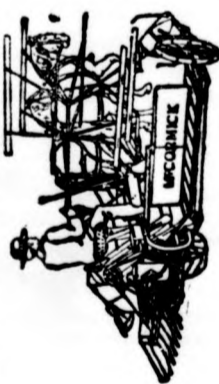
Ajánlom továbbá a legújabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (éneztett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső szélé több szálból font sodronnyal van ellátva. Minthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők. 51. 10-20.

M. Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kévekötő-arató-
gépei és marokkrakó-arató-
gépei a magyar viszonyoknak
megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányokról az előbbi képek katalógusát kérésre küldjük.

66. 6-10.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfínomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint

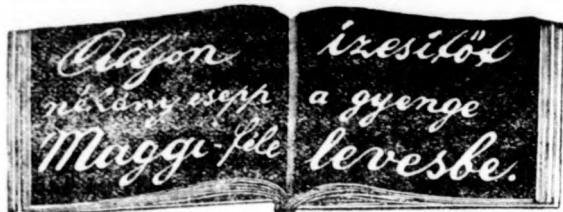
férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, cimadákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

25 mmázsa kitünő kifli burgonya, mmázskint, vevő zsákjaiban, **6 koronáért, kapható: Nyitrán Mérey-gazdaságnál.** 84. 1-2

Erzsébet-út 24. sz. ház eladó. Közelebbi értesítés: **Nyitrai Népbankban.**

Alapítottott
1897-ben.

Alapítottott
1897-ben.

165. 23-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit fölülmúl **hazánk természetes szénsavas** vizek királya:

a mohai **ÁGNES-Forrás**

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali bor- és **gyógyvíz, a gyomorégést**

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány** és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes**-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: **AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.**

68. 5-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.